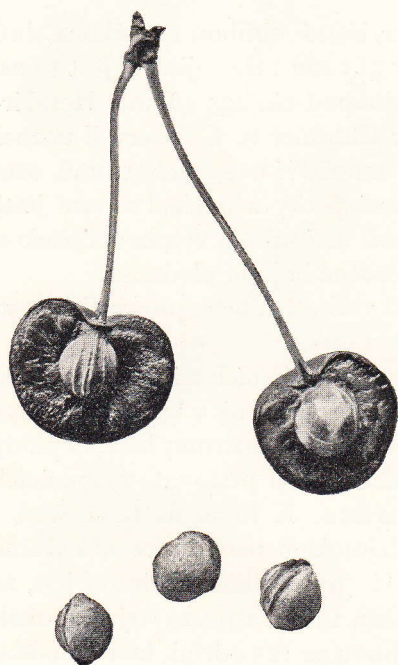

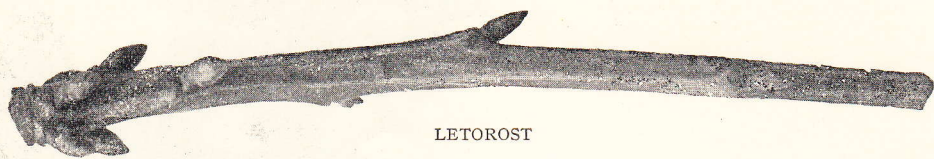
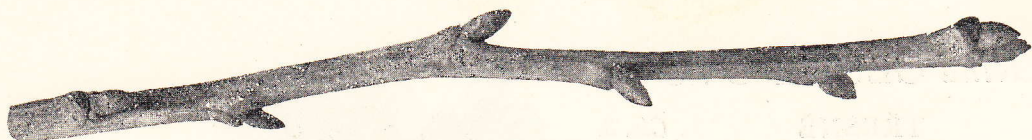
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

TŘEŠNĚ

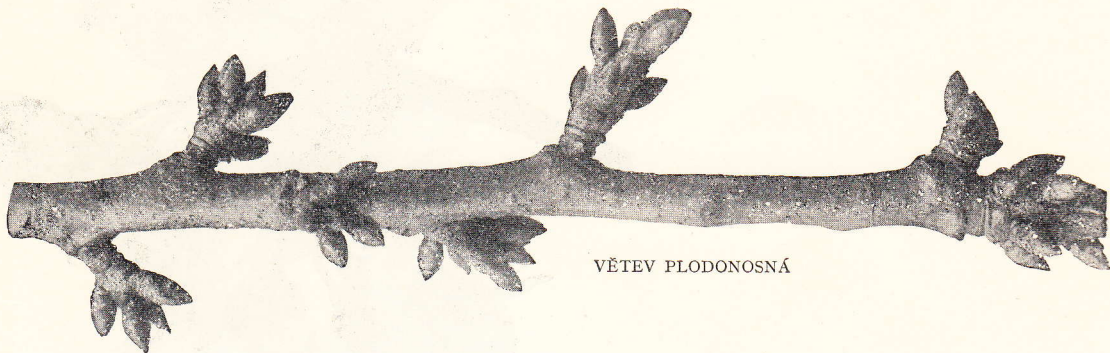
Čís. 3.

CHLUMECKÁ RANÁ

LETOROST

VĚTEV PLODONOSNÁ

CHLUMECKÁ RANÁ

SRDCOVKA

V rozsáhlých chlumeckých třešňovkách se pěstuje se zvláštní oblibou za několik dnů po Rychlici německé zrající pěkná, velká třešně, jejíž původu nelze zjistiti. Jest to asi ta, kterou poděbradský děkan Rössler měl ve svém soupise pod čís. 235 „Bunte Herzkirsche von Karlskron“;*) obdržev ji od děkana Velicha z Chlumce n. C., který ji poznal v parku jmenovaného zámku, kdež se nalézalo před lety množství ovocných stromů, sem tam roztroušených. Původní strom vzrostl asi z pohozené pecky a nalézal se tam ještě v létě 1890; byl, že stál zcela o samotě, krásně vzrostlý, měl mohutnou, vysokou a širokou korunu, větve se skláněly hluboko dolů a značil se každoročně hojnou plodností.

Se stromu tohoto se rozšířila rouby v celém okolí a jest velice oblíbena pro svoji ranost, velikost a hojnou plodnost.

Daří se všude a v každé půdě, kde se daří jiné třešně, nečiní zvláštních nároků, ve šterku aspoň podle vrstev částečně hlinou promíšeném, v půdě hlinité i jílovité, v každé, jen když je propustná. Jen holý písek nesyký štěrk jí nesevědí, roste sice těž, ale stromy krnějí a plody jsou drobné. Mimo vysokokmen v polích a polních sadech lze ji pěstovati v domácích zahradách v nízkém tvaru, ponechaném volnému vzrůstu. K tomu účelu se šlechtí na mahalebku. Stromy zůstávají až do stáří zdravé, klejotokem netrpí více než třešně jiné; plodnost počíná velice brzo, jest velmi hojná a stálá. Její velikou předností jest, že v čas květu nejméně zmrzá a jest z těch odrůd, které v letech 1913 a 1914 za stejných okolností s jinými daly hojně plodů, ano v roce 1910 byla jedinou ze 125 odrůd, která plodila.

Roste bujně, pěkně do výše, rozvětňuje se v mohutnou, vysokou a širokou korunu a slabší větve se sklánějí. Letorosty narůstají dlouhé, silné, na způsob kůže nahnědlé,

*) Karlskron = Karlova koruna jest jméno zámku s rozsáhlým parkem v Chlumci n. Cidl., majetek rodu hrabat Kinských.

stříbřitou, odlupující se blankou tak pokryté, že barva letorostu jen sem tam proniká, zastíněná strana zůstává žlutší. Vyvstálé, šedězřezivé tečky jsou hojně roztroušeny, avšak ztrácejí se v bláně.

Oka jsou poměrně malá, štíhlá, dlouze vejčitá, ostře zakončená, mají šupiny hnědé, dílem šedě vroubené, některé jsou méně, jiné velmi odstálé a jsou na patkách nízkých, širokých, pod oky zúžených, s třemi mírnými žebérky, z nichž zvláště střední se táhne hluboko dolů a mírně hranatí letorost.

Štíhlá, dlouze vejčitá a ostře zakončená květní poupata mají šupiny hnědé a jsou shluklá v malé růžice a u spodu letorostu. (Viz obraz.)

Na jaře rašící lístky jsou lehce nahnědlé; po skončeném vývoji jsou až 160 mm dlouhé, 65 mm široké (5.—6. list od vrchu počítaje), dlouze opak vejčité, takže největší šířka jest blíže ke špičce, která jest dlouze protáhlá; kraj mají mělce, stejnoměrně dvojmo vroubkovaný a vroubky jsou zakončeny ostrým, malinkým hrotem; řapíky mají as 46 mm dlouhé, zarudlé, dílem řídce ochmýřené, s dvěma velkými, červenavými žlázami zcela blízko pod čepelí listu. Příplodní listy bývají o něco menší a stejného tvaru, mají však kraj více pilovitě vroubkovaný.

Z květních poupat, která jsou v prvním rozpuku bílá, majíce kalíšek více zelený, vykvétají pěkné, velké, bílé květy ve větších chomáčích. (Viz obraz.)

Připojený barevný obraz znázorňuje větévku vzatou s hojně rodícího vysokého stromu z okresní školky v Chlumci n. Cidl. a to v čas, kdy plody, zčervenavše, se češí. Zpravidla bývají plody o něco větší, asi tak jak vidno z průřezu černého obrazu, vážíce 10 kusů 50—52 g. Jsou povždy o něco širší než vyšší, u stopky široké a téměř mají ploše zaokrouhlené; jedna strana bývá lehce proláklá, po druhé táhne se do stopky čára, která dělí plod na dvě nestejně části, z nichž jedna bývá slaběji vyvinuta a i stlačena a končí na temeni v maličké jamce rzivou jízvou po čnělce.

Tenké, světle zelené, 45—50 mm dlouhé stopky trčí ze širokých, hlubokých, po okraji nerovných jamek a připojují se 1—2—3 na kratičkou kostrbatou pastopku.

Neúplně dozrálé, avšak již požitelné plody mají barvu jasně červenou a jsou hustě posety bledšími, slupkou prosvítajícími píhami; s postupující zralostí se stává barva tmavší, píhy stávají se nezřetelnými, až konečně bývá nahnědlé šarlatová a píhy se tratí; zastíněná strana, jakož i plody zcela zastíněné zůstávají jasně červené.

V době česání mívají plody červenavou dužninu, úplně zralé však tmavě rudou, bělavě prokvétalou, hustou, plnou rudě barvící šťávy, chuť dobrou, navinule sladkou.

Aby se lépe zpeněžila, češe se za června, což se stává asi 8.—10. června; k úplné zralosti, tak, aby zhnědla, dospívá 15.—18. června, ale pak jest velice chutná.

Tvar a velikost pecky jest znázorněna černým obrazem.

V čas dešťů puká také, ač ne v té míře, jako jiné. Zasilání snáší výborně ve stavu červeném a na trhu se dobře prodává.

Krátký popis a černý obraz přinesly „Ovocnické Rozhledy“ v roce 1910 na str. 170 a 176.

CHLUMECKÁ RANÁ